MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tal-25 ta' Gunju, 2003

Citazzjoni Numru. 2570/1997/1

Michael Zammit
versus
Mark Attard; u b'dikriet tad-29 ta' Lulju 1998 is-so`jetà *Formosa & Camilleri Limited*, a[enti ta' *Guardian Royal Exchange Assurance p.l.c.*, intervjeniet fil-kaw\a *in statu et terminis*

Din il-kaw\a hija dwar in`ident tat-triq.
I`-`itazzjoni tg]id illi fit-23 ta' Lulju 1997, fi Triq tal-}andaq, }al Qormi, it-*truck* numru EAE 206 misjuq mill-konvenut]abat ma' "\iemel" mekkaniku bit-*trailer*, numru DAO 545, misjuq minn Frank Falzon u proprjetà ta' l-attur, u g]amel]afna]sara. Billi qieg]ed ig]id illi kien il-konvenut li ja]ti g]al dak li [ara, i\da g]alxejn sejja]lu biex jag]mel tajjeb g]ad-danni, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti, wara li tg]id illi l-]tija hija tal-konvenut wa]du u tillikwida d-danni li [arrab l-attur, tikkundanna lill-konvenut i]allas id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\.

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet ta’ Frank Falzon, is-sewwieq tal-vettura ta’ l-attur, u illi l-attur qieg]ed japprofitta ru]u mis-sitwazzjoni “b’talba esorbitanti”.
B’dikriet tad-29 ta’ Lulju 1998 t]alliet tid]ol fil-kaw\a *in statu et terminis* is-so`jetà *Formosa & Camilleri Limited* f’isem *Guardian Royal Exchange Assurance p.l.c.*, assikuratri`i tal-konvenut, u din ressqet l-e``ezzjoni illi l-konvenut ma ja]tix g]all-in`ident, g]ax il-]tija kienet tas-sewwiq tal-vettura ta’ l-attur, u g]alhekk ma hemmx danni li g]alihom g]andhom jag]mlu tajjeb il-konvenut jew l-assikuratri`i tieg]u.
L-in`ident se]] hekk:
It-*truck* tal-konvenut kien parke[[jat wi``u ’l isfel fi Triq tal-}andaq, u l-konvenut ried jimmanuvrah biex ida]]lu fil-*garage* tieg]u li kien aktar ’il fuq minn fejn kien parke[[jat. G]alhekk beda jre[[a’ lura biex ikun jista’ jag]mel il-manuvra. Dak il-]in kien nie\el mill-istess triq i\-\iemel mekkaniku ta’ l-attur, ji[bed *trailer*, Dwar x’[ara wara, il-partijiet ma jaqblux.
Is-sewwiq tat-*trailer* ig]id illi l-konvenut re[[a’ lura b’velo`ità,]are[lejn in-nofs tat-triq,]abat max-xellug ta\-\iemel b’wara tat-*truck* u tefa’ li\-\iemel lejn il-lemin.
Il-konvenut ig]id illi hekk kif beda jre[[a’ lura u kien angolat b’wara tat-*truck* ma]ru[’il barra, bit-*truck* maqlug] xi metru mill-[enb tat-triq, mill-mera ta’ barra tan-na]a tieg]u ra \-\iemel [ej mill-bog]od b’velo`ità qawwija. G]alhekk hu waqaf u tella’ wkoll il-*handbrake*. Kif kien wieqaf i\-\iemel baqa’ die]el fih, g]alkemm kellu wisa’ bi\\ejjed mnejn ig]addi.
L-iskizz tal-pulizija[1], fejn juri l-po\izzoni tar-rota tal-lemin ta’ wara tat-*truck* qabel il-]abta, juri illi t-*truck* tal-konvenut kien maqlug] aktar ’il barra u lejn nofs it-triq milli xehed il-konvenut, b’mod illi \-\iemel x’aktarx ma kellux mnejn ig]addi jew seta’ jg]addi biss b’diffikoltà.
Madankollu, dan ma jfissirx bilfors illi l-]tija hija tal-konvenut, g]ax jekk tassew il-konvenut kien wieqaf meta saret il-]abta, u g]alhekk ma]oloq ebda emer[enza lis-sewwiq l-ie]or i\da kien biss wieqaf, ukoll jekk fin-nofs tat-triq, l-in`ident ikun se]] g]ax is-sewwiq tat-*trailer* kien

[1] *Fol.* 63.

qieg]ed i[erri tant li ma setax iwaqqaf f'tul ta' triq daqs it-tul li seta' jara, aktar u aktar meta tqis illi kien g]an-ni\la u l-vettura tieg]u hija wa]da tqila, u l-in`ident kien ise]] ukoll li kieku l-konvenut kien qieg]ed regolarment fit-triq wieqaf wara serbut karrozzi.

Jekk min-na]a l-o]ra ma hu minnu xejn li l-konvenut kien wieqaf, kif qal hu, i\da]are[hu b'velo`ità lejn nofs it-triq, u hekk]oloq emer[enza g]as-sewwiq l-ie]or, skond il-ver\joni ta' l-attur, mela l-]tija tkun tal-konvenut g]ax qabel ma g]amel il-manuvra perikolu\a li jre[[a' lura lejn nofs it-triq ma jkunx]a l-prekawzjonijiet kollha me]tie[a biex jara li b'dik il-manuvra ma jo]loqx ostakoli g]al traffiku li kellu prijorità fuqu.

Il-kwistjoni g]alhekk hija wa]da ta' min g]andu jitwemmen.

Il-konvenut ressaq xhieda li kollha qalu illi t-*truck* kien wieqaf, u kien ilu xi]in wieqaf, meta saret il-]abta[2].

Il-qorti, wara li qieset x'qalu dawn ix-xhieda, ma hix sodisfatta, lanqas fid-dawl ta' l-osservazzjonijiet mag]mula mill-attur fin-nota tieg]u tal-5 ta' Di`embru 2002, illi tista' toqg]od fuq il-ver\joni tas-sewwiq tat-*truck* ta' l-attur. Tifhem illi l-]abta x'aktarx se]]et g]ax is-sewwiq ta\-\iemel ra t-*truck* wieqaf fin-nofs tat-triq u deherlu li ma kellux mnejn ig]addi, fittex li jieqaf i\da, billi kien qieg]ed i[erri wisq, ma la]aqx waqaf qabel ma]abat.

G]ar-ra[uni mog]tija fuq, il-qorti hija tal-fehma illi, kif x'aktarx [rat il-]abta, il-]tija ma kinitx tal-konvenut.

G]alhekk taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-attur u tikkundannah i]allas l-ispejje\ tal-kaw\a; l-ispejje\ tas-so`jetà intervjenuta fil-kaw\a, i\da, t]allashom dik is-so`jetà.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------

[2] Ara x-xhieda ta': John Borg, *foll.* 134 *et seqq.*; Wayne Cassar, *foll.* 143 *et seqq.*; Anthea Anastasi, *foll.* 154 *et seqq.*; ilkoll fis-seduta tas-26 ta' Frar 2002 quddiem l-assistent [udizzjarju.